

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZPOW.6152.1.2025

**UCHWAŁA NR 118/2025
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ**

z dnia 17 marca 2025 r.

w sprawie skargi na postanowienie Komisarza Wyborczego w Płocku II

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 432 § 2 w związku z art. 470 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408 oraz z 2024 r. poz. 721, 1572 i 1907), po rozpatrzeniu skargi na postanowienie nr 36/2025 Komisarza Wyborczego w Płocku II z dnia 12 marca 2025 r. w sprawie skarg na działalność Miejskiej Komisji Wyborczej w Mszczonowie będących w rzeczywistości odwołaniem Komitetu Wyborczego Wyborców Piotra Rybki – Następcy Józefa Grzegorza Kurka w wyborach przedterminowych burmistrza Mszczonowa w województwie mazowieckim zarządzonych na dzień 30 marca 2024 r.

postanawia

oddalić skargę.

Uzasadnienie

Uchwałą nr 3/25 z dnia 5 marca 2025 r. Miejska Komisja Wyborcza w Mszczonowie wezwała pełnomocnika wyborczego Komitetu Wyborczego Wyborców Piotra Rybki – Następcy Józefa Grzegorza Kurka, utworzonego w związku z wyborami przedterminowymi burmistrza Mszczonowa, zwanego dalej „Komitetem”, do usunięcia wady zgłoszenia. Wada polegała na niespełnieniu wymogu, o którym mowa w art. 478 § 4 pkt 3 Kodeksu wyborczego, tj. niezyskania wymaganego poparcia dla zgłoszenia kandydata na Burmistrza Mszczonowa (co najmniej 600 prawidłowo złożonych podpisów). Usunięcie wady polegać miało na doręczeniu w ustawowym terminie Miejskiej Komisji Wyborczej w Mszczonowie co najmniej 178 prawidłowych podpisów poparcia.

W związku z dostarczonymi w wyznaczonym na usunięcie wady terminie dodatkowymi podpisami poparcia, a także zarzutami pełnomocnika wyborczego Komitetu, Miejska Komisja Wyborcza w Mszczonowie raz jeszcze sprawdziła wszystkie podpisy poparcia, tj. zarówno dostarczone jej wraz ze zgłoszeniem kandydata, w tym wcześniej zakwestionowane, jak też dostarczone jej w związku z wezwaniem do usunięcia wady, wykorzystując w tym celu Centralny Rejestr Wyborców (art. 18 § 3 pkt 4 Kodeksu wyborczego). Wskutek podjętych czynności sprawdzających ustalono, że mimo doręczenia dodatkowych podpisów, zgłoszenie nie uzyskało wymaganego poparcia. Łącznie zgłoszenie kandydata uzyskało prawidłowe poparcie 534 wyborców. Oznacza to, że do ustawowego minimum zabrakło 66 prawidłowych podpisów.

W związku z nieusunięciem wady zgłoszenia w ustawowym terminie, uchwałą nr 4/25 z dnia 7 marca 2025 r. Miejska Komisja Wyborcza odmówiła rejestracji kandydata na burmistrza Mszczonowa zgłoszonego przez Komitet. W uchwale tej wskazano szczegółowo na czym polegały nieprawidłowości w przedłożonym wykazie podpisów.

Od uchwały nr 4/25 Miejskiej Komisji Wyborczej w Mszczonowie z dnia 7 marca 2025 r. w ustawowym terminie pełnomocnik wyborczy Komitetu wniósł odwołanie (nazwane „skargami”) do Komisarza Wyborczego w Płocku II, zwanego dalej „Komisarzem”.

Komisarz dokonał analizy złożonego odwołania i raz jeszcze sprawdził podpisy poparcia, wykorzystując do tego Centralny Rejestr Wyborców. Wskutek czynności sprawdzających Komisarz potwierdził, że zgłoszenie nie uzyskało wymaganej liczby podpisów poparcia złożonych zgodnie z wymogami Kodeksu wyborczego. Komisarz uznał wprowadzić 9 zakwestionowanych przez Miejską Komisję Wyborczą podpisów za prawidłowe, jednakże w dalszym ciągu Komitet nie osiągnął wymaganego ustawowo minimum 600 podpisów – zabrakło 57 prawidłowo złożonych podpisów.

Mając powyższe na uwadze, postanowieniem nr 36/2025 r. z dnia 12 marca 2025 r., zwanym dalej „postanowieniem”, Komisarz oddalił odwołanie.

W dniu 13 marca 2025 r., w ustawowym terminie, wpłynęła do Państwowej Komisji Wyborczej skarga pełnomocnika wyborczego Komitetu na postanowienie.

Wnoszący skargę:

- 1) zaskarżył postanowienie Komisarza w całości;
- 2) zarzucił postanowieniu brak:

- a) konkretnych i szczegółowych odpowiedzi na zarzuty ze skargi na uchwałę nr 4/25 Miejskiej Komisji Wyborczej w Mszczonowie z dnia 7 marca 2025 r., w której podniesiony został zarzut rozbieżności między powołaną uchwałą, a uchwałą nr 3/25 z dnia 5 marca 2025 r.,
 - b) odpowiedzi na zarzut, w którym szczegółowo przedstawiono przepisy prawne dotyczące adresu zamieszkania osób udzielających poparcia dla zgłoszenia kandydata;
- 3) wniósł o:
- a) pełną weryfikację wykazu podpisów poparcia dla zgłoszenia kandydata na burmistrza Mszczonowa zgłoszonego przez Komitet Wyborczy Wyborców Piotra Rybki – Następcy Józefa Grzegorza Kurka w wyborach przedterminowych burmistrza Mszczonowa w województwie mazowieckim zarządzonych na dzień 30 marca 2024 r., a w szczególności o weryfikację 178 przypadków niepoprawnego adresu zamieszkania wyborców,
 - b) dopuszczenie dowodów w sprawie, tj. uchwał Miejskiej Komisji Wyborczej w Mszczonowie, złożonych skarg i postanowienia Komisarza.

Państwowa Komisja Wyborcza zważyła, co następuje.

Zarzuty wskazane w skardze są bezzasadne. Państwowa Komisja Wyborcza nie ma podstaw do kwestionowania postanowienia Komisarza.

Państwowa Komisja Wyborcza odnosząc się do zarzutu dotyczącego sprawdzania wykazu podpisów oraz kwestionowania przez Miejską Komisję Wyborczą w Mszczonowie i Komisarza nieprawidłowych, nieczytelnych lub niepełnych danych (np. nieprawidłowego, w tym nieprawidłowego adresu zamieszkania), stwierdza, że obowiązek wskazania prawidłowo wszystkich danych w wykazie wynika wprost z art. 427 § 3 w związku z art. 470 Kodeksu wyborczego. Zgodnie z tym przepisem wyborca udzielający poparcia kandydatowi na wójta (burmistrza, prezydenta miasta) składa podpis obok czytelnie wpisanego jego nazwiska i imienia, adresu zamieszkania, numeru ewidencyjnego PESEL oraz daty udzielenia poparcia. Zatem to nie organy wyborcze, lecz ustawodawca wprost przesądził o konieczności czytelnego wskazania wszystkich wymienionych wyżej danych (poza własnoręcznym podpisem) w wykazie osób udzielających poparcia m.in. dla zgłoszenia listy kandydatów na radnych. Zasady dotyczące prawidłowego podania wszystkich danych

w wykazie podpisów obywateli udzielających poparcia dla zgłoszenia listy kandydatów (kandydata) są od wielu lat takie same we wszystkich wyborach. Ścisłe spełnienie ustawowych warunków przez udzielającego poparcia jest niezbędne, gdyż niedotrzymanie chociażby jednego z nich powoduje, że ustawowy wymóg nie jest spełniony. Państwowa Komisja Wyborcza odnosząc się do zarzutów pełnomocnika wyborczego Komitetu dotyczących kwestionowania przez organy wyborcze adresów zamieszkania stwierdza, że wynikają one z nieznajomości przepisów prawa oraz zasad dotyczących funkcjonowania Centralnego Rejestru Wyborców i ujmowania wyborców w stałym obwodzie głosowania właściwym dla adresu zameldowania na pobyt stały albo właściwym dla adresu stałego zamieszkania. Źródłem kwestionowania przez skarżącego poszczególnych rozstrzygnięć dotyczących podpisów jest brak zrozumienia podstawowego i funkcjonującego od wielu lat sposobu rejestracji wyborców. Zasadą jest, że w Centralnym Rejestrze Wyborców wyborcy zameldowani na pobyt stały na obszarze danej gminy są z urzędu ujmowani w stałym obwodzie głosowania właściwym dla adresu zameldowania na pobyt stały. Ewentualnie, jeżeli taka jest wola wyborców stale zamieszkałych na obszarze gminy bez zameldowania na pobyt stały w tej gminie, są oni ujmowani w stałym obwodzie głosowania właściwym dla adresu stałego zamieszkania, jeżeli złożą w tej sprawie wniosek do urzędu gminy właściwego dla miejsca zamieszkania.

Państwowa Komisja Wyborcza podkreśla przy tym, że zupełnie bezzasadne i wynikające z braku wiedzy na temat procedury wyborczej jest twierdzenie skarżącego, że „trudno jest sobie wyobrazić, że osoby, które samodzielnie wpisywały wymagane dane nie znały własnego adresu”. Państwowa Komisja Wyborcza wyjaśnia, że fakt, iż na wykazie podpisów popierających zgłoszenie kandydata na wójta (burmistrza, prezydenta miasta) należy podać adres zamieszkania, pod którym dana osoba faktycznie stale zamieszkuje i pod tym adresem ujęta jest w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców wynika wprost z art. 5 pkt 9 i 14 Kodeksu wyborczego, a nie z opinii Państwowej Komisji Wyborczej, Komisarza lub Miejskiej Komisji Wyborczej w Mszczonowie. Zgodnie bowiem z powołanymi przepisami, ilekroć w Kodeksie wyborczym jest mowa o:

- 1) stałym zamieszkaniiu – należy przez to rozumieć zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego pobytu;
- 2) adresie zamieszkania – należy przez to rozumieć adres, pod którym dana osoba faktycznie stale zamieszkuje i pod tym adresem ujęta jest w Centralnym Rejestrze

Wyborców w stałym obwodzie głosowania zgodnie z adresem zameldowania na pobyt stały albo adresem stałego zamieszkania.

W rzeczywistości chodzi nie tylko o to, że w wykazie ma być podany faktyczny adres zamieszkania, ale że adres ten ma być jednocześnie „adresem” ujęcia w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza ponadto, że zgodnie z art. 18 § 2 Kodeksu wyborczego Centralny Rejestr Wyborców potwierdza prawo wybierania. Jak natomiast wprost wynika z art. 18 § 3 pkt 4 Kodeksu wyborczego Centralny Rejestr Wyborców służy do sprawdzania posiadania prawa wybierania w związku z weryfikacją podpisów złożonych właściwemu organowi. Z powołanego przepisu wynika zatem, że do sprawdzania posiadania prawa wybierania w związku z udzieleniem poparcia organy wyborcze wykorzystują, w zależności od stwierdzonych wątpliwości w zakresie podpisów, Centralny Rejestr Wyborców.

Dlatego też adres wskazywany przez wyborcę na wykazie podpisów poparcia kandydatowi na wójta (burmistrza, prezydenta miasta) musi być zgodny z adresem ujęcia w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców.

Państwowa Komisja Wyborcza podtrzymuje wyrażane wcześniej stanowisko, że budzące wątpliwości wnoszącego skargę stwierdzone przez organy wyborcze nieprawidłowości w podpisach, w szczególności w adresach zamieszkania wynikają przede wszystkim z faktu, iż wyborcy nie realizują obowiązku meldunkowego, o którym mowa w art. 24 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2025 r. poz. 274). Wbrew twierdzeniu skarżącego w odwołaniu z dnia 10 marca (nazwanym skargą) skierowanym do Komisarza obowiązek meldunkowy w Polsce nie został zniesiony. Trzeba mieć w tym miejscu na uwadze, że jeżeli wyborcy dokonywaliby zameldowania na pobyt stały w miejscu stałego zamieszkania, wówczas – jak wskazano wyżej – byłiby z urzędu ujmowani w Centralnym Rejestrze Wyborców w stałym obwodzie głosowania właściwym dla adresu zameldowania na pobyt stały. W takim przypadku to Państwo wykonywałoby za nich czynności związane z ewidencjonowaniem ich w Centralnym Rejestrze Wyborców, gdyż w taki sposób zostały skonstruowane przepisy, że w przedstawionej sytuacji wyborca nie musi nic robić, aby zostać ujętym w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców. Natomiast jeżeli wyborca z jakichś przyczyn nie jest zameldowany na pobyt stały w miejscu stałego zamieszkania, to powinien złożyć wniosek do urzędu gminy właściwego

dla miejsca zamieszkania o ujęcie go w obwodzie głosowania właściwym dla adresu stałego zamieszkania, tj. wniosek, o którym mowa w art. 19 § 3 Kodeksu wyborczego. W odmiennym przypadku wyborca niezależnie od tego, że zamieszkuje w innym miejscu, to w Centralnym Rejestrze Wyborców w dalszym ciągu będzie figurował pod adresem właściwym dla miejsca zameldowania na pobyt stały. Z kolei, jeżeli wyborca nie jest zameldowany na pobyt stały w danej gminie i nie został ujęty w obwodzie głosowania właściwym dla adresu stałego zamieszkania na swój wniosek w tej gminie, to mimo posiadania praw wyborczych, ze względu na niespełnienie przez niego formalnych warunków, wskazany przez niego np. na wykazie wyborców popierających zgłoszenie kandydata na wójta (burmistrza, prezydenta miasta) adres nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 5 pkt 9 i 14 Kodeksu wyborczego i nie może zostać uwzględniony.

W związku z tym zarzuty dotyczące kwestionowania przez Miejską Komisję Wyborczą w Mszczonowie i Komisarza poszczególnych podpisów są nieuprawnione, gdyż nieuznane podpisy poparcia dotyczą w większości tych przypadków, w których osoby udzielające poparcia wskazały niezgodny z Kodeksem wyborczym adres zamieszkania.

Analogicznie bezzasadny jest zarzut dotyczący rozbieżności w uchwałach Miejskiej Komisji Wyborczej w Mszczonowie. Dopuszczalna jest bowiem sytuacja, że wskutek ponownego sprawdzenia wszystkich doręczonych podpisów (zarówno ze zgłoszeniem kandydata, w tym wcześniej zakwestionowanych, jak też w związku z wezwaniem do usunięcia wady) liczba stwierdzonych wad się zmieniła. Potwierdza to także fakt, że również Komisarz rozpatrując odwołanie Komitetu uznał 9 zakwestionowanych przez Miejską Komisję Wyborczą w Mszczonowie podpisów za prawidłowe. Tego rodzaju rozstrzygnięcia nie świadczą o nieprawidłowościach.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że w związku ze złożoną skargą także sprawdziła wszystkie dostarczone przez Komitet podpisy poparcia dla zgłoszenia kandydata na burmistrza Mszczonowa. Państwowa Komisja Wyborcza potwierdziła ustalenia Miejskiej Komisji Wyborczej i Komisarza, że zgłoszenie to nie uzyskało wymaganego w Kodeksie wyborczym poparcia. Podkreślenia wymaga przy tym fakt, że ustalenia tego dokonały trzy odrębnie działające organy wyborcze, tj. Miejska Komisja Wyborcza w Mszczonowie, Komisarz i Państwowa Komisja Wyborcza. W związku z tym kwestionowanie tych ustaleń jest nieuzasadnione.

Mając powyższe na uwadze Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że zarzuty podniesione w skardze są bezzasadne.

Państwowa Komisja Wyborcza nie ma zatem podstaw do kwestionowania ustaleń Komisarza.

Dlatego też Państwowa Komisja Wyborcza postanowiła jak w sentencji uchwały.

Na postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej nie służy środek prawny.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak